

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. II. Baptismus in re, extra casum Martyrij, & alterius extraordinariæ providentiæ divinæ, ut sanctificationis in utero, aut præservationis à peccato originali, est parvulis simpliciter medium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

9. Et constat ex voluntate Christi

Equidem meritò voluit Christus prius gentes esse docendas, quam baptizandas; nisi enim in mysterijs fidei, & Sacramentorum essent instructæ, nec ipsæ vellent baptizari, nec parvulos suos baptizandos offerre.

Meritò hoc sic statuentis; Rom. 5.

Et quoniam hi absque propria voluntate personali, per voluntatem Adæ constituti sunt peccatores, & damnationi obnoxij, juxta illud Rom. 5. v. 12. In quo omnes peccaverunt, congruebat divinæ misericordię, ut etiam absque propria voluntate, sive intentione suscipiendi Sacramentum, in vitam justitię regenerentur per voluntatem 2. Adam, qui providit omni ætati juxta suam capacitatem.

Quia parvulus originale sine proprio personali consensu contrahunt. Innoc. III.

Unde dicit Innoc. III. c. Maiores §. Verum quidam: Originale igitur, quod sine consensu proprio personali contrahitur, sine consensu per vim remittitur Sacramenti: actuale vero, quod consensu contrahitur, sine consensu nunime relaxatur.

Inde non sequitur: eadem esse ipsius Eucharistię.

Neque sequitur: si baptizandi sunt parvuli, ergo etiam communicandi: quippe Baptismus est omninò necessarius ad salutem, non ita communicatio. Unde Eucharistię non est instituta in lacte, proprio cibo parvulorum, sed in pane & vino, cibis hominum adultorum: Baptismus autem institutus est in aqua, quæ unicuique adhibetur ad sordes ablendas.

10.

Quòd si à me petitur quomodo infantes possint fieri membra Christi, exuere veterem hominem, induere novum, & similia? Respondeo, per remissionem peccati originalis, per gratiam justificantem, id est, charitatem, aliasque virtutes supernaturales, fidem, & spem, quæ parvulo in Baptismo infunduntur, juxta Clementinam unicam de summa Trinitate in fine: Nos autem attendentes generalem efficaciam mortis Christi (quæ per Baptisma applicatur pariter omnibus baptizatis) opinionem secundam (quæ dicit tam parvulis, quam adultis conferri in Baptismo informantem gratiam & virtutes) tamquam probabiliorem, & dictis Sanctorum, ac Doctorum modernorum Theologia magis consonam & concordem, sacro approbante Concilio duximus eligendam.

Presens in Baptismo datur gratia juxta Clem. unic. de sum. Trin. Aliasque virtutes supernaturales infunduntur.

Quæ etiam est sententia Scoti.

Quæ etiam est sententia Doctoris Subtilis 4. dist. 4. q. 2. n. 3. ibi: Ad questionem dico, quod, sicut est creditum parvulo in Baptismo originale dimitti, ita & creditum est sibi gratiam infundi; quia .... Deus pro statu nature lapsa nulli remittit culpam, nisi cui dat gratiam: nullum enim liberat à perditione, nisi quem ordinar ad hoc ut sit filius regni. Et licet Deus de potentia absoluta posset dare gratiam sine fide (ponendo quod sint duo absoluta

simpliciter distincta) tamen quia Dei perfecta sunt opera Deut. 32. & quando hominem sanat, totaliter sanat, ideo conceditur, quod non infunditur gratia parvulo sine fide & sine spe: sed in ipsa justificatione, attestante Concil. Trident. sess. 6. c. 7. cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipi homo per Iesum Christum, cui inseritur, fidem, spem & charitatem.

Reliqua argumenta hæreticorum, quibus impugnant Baptisma parvulorum, quia facilem habent solutionem, brevitate gratiæ prætereo. Vide Bellar. lib. 1. de Baptismo c. 9.

Supposita itaque capacitate & utilitate, pro necessitate erit

CONCLUSIO II.

Baptismus in re, extra casum Martyrij, & alterius extraordinarię providentię divinæ, ut sanctificationis in utero, aut præservationis à peccato originali, est parvulis simpliciter medium necessarium ad salutem.

PRO hac conclusione, præter Scripturam generalem Joannis 3. & locutiones indehinitas Conciliorum, stat frequentissima auctoritas Sanctorum Patrum. Sufficit illa D. Aug. Epist. 28. ad Hier. Quisquis dixerit, quod in Christo vivificabuntur etiam parvuli, qui sine Sacramenti eius participatione à vita exeunt, hic profectò & contra Apostolicam prædicationem venit, & totam condemnat Ecclesiam, ubi propterea cum baptizandis parvulis seshinatur & curitur, quia sine dubio creditur alter eos in Christo vivificari non posse. Et l. 3. de Origine Animæ c. 9. Noli credere, noli dicere, noli docere, infantes antequam baptizentur morte præventes, pervenire posse ad originalium indulgentiam delictorum, si vis esse Catholicus.

Jure ergo meritissimo ab omnibus hominibus exploditur opinio cujusdam Auctoris, qui putatur docuisse aliquos parvulos in necessitate salvari sine Baptismo, ob specialem parentum devotionem, puta votum expressum signo externo sanctæ crucis cum invocatione Sanctissimæ Trinitatis: est enim exceptio sine fundamento à lege generali generaliter promulgatâ, & generaliter semper ab Ecclesia intellectâ.

Tertium

Sect. 4. De Subject. & prac. Baptif. Concl. 2. 313

Testem advoco D. Ambros. lib. 2. de Abraham c. 21. ubi citans verba Joannis 3. ait: *Vtique nullum excipit, non infantem, non aliquam praeventum necessitate.* Alioquin similes exceptiones alibi obviae, v. g. in peccatore mortuo imponente, quia attritionem bona fide putavit contritionem, aut laboravit ignorantia invincibili confessionis, vel impossibilitate confessarij.

12. Sed quod quatio fundamentum hujus temerariae, ne plus dicam opinionis? Certè non dignum tanto Doctore, cui adscribitur; & ideo fortè in novissimis exemplaribus & sententia & fundamentum expuncta. Quia, inquit, ante Christi adventum salvabantur parvuli in fide parentum, eis applicata per aliquod externum signum, absque restrictione ad aliquod signum determinatum. Ita lego apud Wiggers q. 68. a. 1. & 2 n. 6.

Verumenimverò, etiam gratis admissio illo antecedit, nam contrarium cum D. Aug. docuimus disp. 1. sect. 2. conclus. 5. qualis consequentia; ergo etiam nunc salvantur, saltem in casu necessitatis? An ignoravit Auctor ille, legem veterem modò cessasse tam in ratione legis, quam in institutione, & non solum mortuam, sed etiam mortiferam esse? An fortè in necessitate etiam licita erit, & utilis Circumcisio? Quomodo ergo verum est, quod dixit Christus Joannis 3. *Nisi quis renatus fuerit &c.*

13. Dices, extra casum necessitatis; nam & nos excipimus casum Martyrij; & cum Ecclesia Catholica asserimus sufficere Baptismum in voto. Respondeo has exceptiones fundatas esse, tum in Scriptura, quae pluribus locis attribuit Martyrio, amori Dei super omnia & perfectè poenitentiae viam justificandi, tum in definitionibus Conciliorum jam saepius allegatis. Porro remedium legis naturae in necessitate justificare parvulos novi Testamenti, neque lego in Scriptura, neque in Concilijs, neque in sanctis Patribus.

Quo igitur fundamento statuitur talis voluntas Christi, qui generaliter in nova lege pro remedio justificativo parvulorum determinavit Baptismum, idque in materia tam obvia & facili, ut vix casus possit contingere, in quo parvulus natus non possit baptizari? Neque propterea dici debet manus domini abbreviata in lege Evangelica circa parvulos; sed potius è contra; nam, ut advertit Wiggers supra, modò sine comparatione longè plures salvantur infantes, quàm antiquitus antè adventum Christi Domini. Adde, gratiam baptismalem multum excedere in intensione, & extensione gratiam olim collatam per Cir-

cumcisionem, aut aliud remedium legis naturae.

Nec mirandum quòd in lege veteri remedium legis naturae suppleverit defectum Circumcisionis; hæc quippe non pro omnibus instituta erat, & saepe sine periculo non poterat adhiberi; Baptismus autem facilissimus est, & universalis, ut proinde nulla fuerit necessitas aliud remedium in defectum illius ordinandi.

Si rursus objicias; adultus justificari potest, & salvari per votum Baptismi absque reali ejus susceptione; ergo etiam parvulus non per proprium, quia ejus incapax; ergo per alienum; sicut in aliena voluntate peccavit.

Respondeo distinguendo ultimum consequens, per alienum purae creaturae, nego; per alienum Christi Dei & hominis, concedo. Sic namque scriptum & definitum est in Concil. Trid. sess. 5. in decreto de peccato originali §. 3. *Si quis hoc Ada peccatum, quod origine unum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, inest unicuique proprium, vel per humane naturae vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quàm per meritum unius mediatoris Domini nostri Jesu Christi, qui nos Deo reconciliavit in sanguine suo, factus nobis iustus, & sanctificatio, & redemptio; aut negat ipsum Christi Jesu meritum per Baptismi Sacramentum in forma Ecclesiae ritè collatum tam adultis, quàm parvulis applicari; anathema sit.*

Fateor probabile est, purum hominem posse de congruo mereri alteri suam praedestinationem in executione, id est, primam gratiam, in ea perseverantiam, ac aeternae vitae consecutionem, ut patet ex orationibus Ecclesiae, & fidelium pro invicem, juxta illud Jacobi 5. v. 16. *Orate pro invicem ut salvemini, multum enim valet deprecatio iusti assidua.*

Videturque expressa sententia D. Aug. I. de bono Perseverantiae c. 22. ibi: *Si qui s. August.* *sunt nondum vocati, pro eis ut vocentur oremus. Fortassis enim sic praedestinati sunt, ut nostris orationibus concedantur & accipiant eandem gratiam, quæ velint esse, atque efficiantur electi.*

Quamvis, inquam, probabile sit hominem iustum posse alteri mereri gratiam justificantem mediatè, hoc est, mereri de congruo applicationem Sacramenti, auxilium efficacè, & contritionem in adueto, cum quibus insalubriter est connexa gratia habitualis; nullatenus tamen probabile est, de facto quempiam alterum justificare immediatè, hoc est, per actum suum sive contritionis, sive amoris Dei super omnia, mereri de congruo alteri gratiam habitua-

R r sine

Et Baptismus omnia facile valeat applicari.

14. Nec obstat quòd in adultis sufficit Baptismi votum proprium.

Ex qua nota sequitur sufficere in parvulis alienum, Trident.

Nisi mediatoris Christi.

Cujus meritum in Baptismo omnibus applicatur.

15.

Potest tamen purus homo de congruo mereri Jac. 5.

Alteri gratiam sanctificantiem mediatè.

Nullatenus immediatè.

Cujus fundamentum rejicitur

Et obiecto solvitur.

Maximè cum nullibi constet de tali Christi voluntate exceptiva.

sine applicatione Sacramenti, aut proprio eius actu poenitentiae vel dilectionis; cum ne quidem Christus taliter nobis meruerit justificationem.

16. Nisi per extraordinariam providentiam Deus aliter supplet:

Intellige, via ordinaria; non enim repugnat, quod Deus propter merita Christi, per extraordinariam providentiam suppleret illud, quod in Baptismo parvulorum impotentia impediret; id tamen lege ordinaria esse statutum, non audeo asserere, utpote nec fundatum in auctoritate, nec ratione. Pium quidem esset sic omnibus fieri, sed quis impium dixerit, si contrarium eveniat, nisi & ipse impius esse velit?

S. August.

Eleganter & appositè Divus Augustinus lib. de bono Persev. cap. 8. Non simus, inquit, ingrati, quod secundum placitum voluntatis suae, in laudem gloriae gratia sua tam multos liberat misericors Deus de tam debita perditione; ut si inde neminem liberaret, non esset iniustus: ex uno quippe omnes in condemnationem non iniustam iudicati sunt ire, sed iustam. Qui ergo liberatur, gratiam diligit; qui non liberatur, debitum agnoscat.

Quod est non facti, non erit iniustus

Et lib. de Correptione & gratia cap. 7. Et qui per atatem, inquit, parvulam nec credere poterunt, sed ab originali noxa solo possent lavacro regenerationis abjelvi, quo tamen non accepto mortui perierunt; non sint ab illa consensione discreti, quam consistat esse damnatam euntibus omnibus ex uno in condemnationem.

Rom. 11. v. 13.

Cur autem istum potius, ait idem S. Doctor lib. de Praedestinatione S. cap. 8, quam illum discernat, in scripturis sunt iudicia eius, & investigabiles viae eius. Melius enim & hic audimus & dicimus, o homo tu quis es qui respondeas Deo: quam dicere a deamus quasi noverimus, quod occultum esse voluit, qui tamen aliquid iniustum velle non potuit.

Rom. 9. v. 20.

Planè convenit quod ita differatur genus humanum (utor rursùm verbis praestantissimi ministri gratiae D. Aug. lib. 12. de Civit. c. 12.) ut in quibusdam demonstretur, quid valeat misericors gratia, in ceteris quid iusta vindicta.... In qua propterea multo plures, quam in illa sunt, ut sic ostendatur quid omnibus deberetur. Et quo, ut ait Enchr. c. 99. etiam istos debitum iudicium duceret, nisi indubitata misericordia subveniret.

Qui iustitiam velle non potest

17.

Sed omnes vult salvos fieri 1. Tim. 2. S. Profer.

Haec mature, ut debuit expèdens S. Profer, & ex opposito penitentiæ introspectiens dictum Apostoli 1. ad Tim. 2. v. 4. Qui (Deus) omnes homines vult salvos fieri, & in agnitionem veritatis venire. lib. 2. de Vocatione Gentium c. 24. quaerit: Quomodo omnes homines salvos fieri velit, qui non omnibus illud tempus impertit, in quo per voluntariam fidem percipiendae gratiae sint incapaces.

Et respondens sibi-ipsi ait: Non irreligiosè

arbitror credi, neque inconvenienter intelligi, quod isti paucorum dierum homines ad illam pertinent gratiae partem, qua semper est impensa universis nationibus: qua utique si bene, physice & moraliter, eorum uterentur parentes, etiam ipsi per eosdem iurarentur. Omnia namq; exordia parvulorum, totaq; illa principia necdum rationalis infantia sub arbitrio iacent voluntatis alicuius, nullo modo eis, nisi per alios, consuli potest: & consequens est illos ad eorum pervenire consortium, quorum vel recto, vel pravo aguntur affectu.... Sicut autem circa maiores praeter illam generalem gratiam, patris atque oculis omnium hominum corda pulsantem, excellentiore opere, largiore munere, potentiore virtute vocatio specialis exercitur, ita etiam circa innumeros parvulos eadem manifestatur electio. Qua quidem nec illis, qui renati non sunt in parentibus defuit, sed his, qui renati sunt praeter parentibus assuit: ita ut multos saepe, quos suorum pietas cejerit, alienorum cura servavit, & ad regenerationem venerint per extraneos; quibus non erat providenda per proximos.

Neque enim, ut bene advertit D. Aug. l. de bono Persev. c. 12. fato cogitur Deus illis infantibus subvenire; illis autem non subvenire;.... aut res humanas in parvulis non divina providentia, sed fortuitis agi casibus operabimur;.... aut parentum negligentia vitribuendum, quod parvuli sine Baptismo moriantur, ut nihil ibi agant superna iudicia, tamquam ipsi, qui hoc modo male moriantur, parentes sibi negligentes, voluntate propria, de quibus nascerentur, elegerint: quid dicam, quod parvulus aliquando antequam illi per ministerium baptizantis succurri possit, exspirat? Plerumque enim seipsum parvulis, & paratissimum, ut Baptismus parvulo detur, Deo tamen volente non datur, qui eum parvulum in hac vita non tenuit, ut daretur.

Itaque Deum posse suplere defectum Baptismi, non dubito; porro de facto in omnibus suplere sive per se immediate, sive per bonam voluntatem parentum non credere, noli dicere, noli docere, si vis esse Catholicus.

Firmissimè autem tene & nullatenus dubites, parvulos decedentes ex hac vita in originali, quia carent iustitiâ & Spiritus sancti gratia in aeternum Dei visione privandos, & si credimus S. Fulgentio de fide ad Petrum cap. 27. Ignis aeterni sempiterno supplicio puniendos; iuxta illud D. Aug. Ser. 14. de verbis Apostoli c. 3. Venturus est Dominus, & iudicaturus de vivis, & mortuis, sicut Evangelicum loquitur duas partes facturus est dextram & sinistram. Sinistra dicitur: Ite in ignem aeternum, hoc est, combustionem aeternam, ut ibidem exponit. Dextera; Venite benedicti Patris mei, percipite regnum....

Hanc regnum nominat, hanc cum diabolo damnationem. Nullus relictus est medius locus, ubi ponere queas infantes.

Quia tamen non habuerunt in se delectationem actualem peccati nec in spiritu, nec in carne, ideo non sentiunt poenae ignis acerbiter, quam utique sentiunt illi, qui peccaverunt peccato actuali. *Musima sane* (verba sunt D. Augusti. Enchr. c. 93.) *omnium poena erit eorum, qui prater peccatum quod origine traxerunt, nullum insuper addiderunt. Quae autem qualis, & quanta, quamvis definire non possum* (ait idem Sanctus Doctor lib. 3. contra Jul. c. 11.) *non audeo tamen dicere, quod eis, ut nulli essent, quam ut ibi essent, potius expediret.*

Ecce necessitas Baptismi parvulorum tantâ evidentia contestata, ut non nisi pervicacia possit adversus illam nervos contentions intendere. Sed quoniam haec propria est haereticis, ut omitterit Pelagianos, qui absolute negabant peccatum originale, quos multis libris editis constantissime oppugnavit D. August. *Episcopus, testimonio Prosperi lib. 3. de vita contempl. c. 31. acer ingenio, suavis eloquio, secularis literaturae peritus, in Ecclesiasticis laboribus operosus, in quotidianis disputationibus clarus, in omni sua actione compositus, in expositione sua fidei nostrae Catholicus, in questionibus persolvendis acutus, in revincendis haereticis circumspicuus, & in explicandis Scripturis canonicis cautus; omisso (dico) Pelagianorum dogmate, quod evertit, destruxit atque subtravit D. Aug. & admisso peccato originali, contra conclusionem haeretici nostri avi*

Obiiciunt Primò, quod Christus dixit Matth. 19. v. 14. *Sinite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire; talium est enim regnum caelorum;* Ergo sine Baptismo possunt salvari.

Respondet negando consequentiam; nam Christus tantum voluit parvulos ratione aetatis nihil habere malitiae actualis, quod eos excludat à regno caelorum, prout habent adulti, quibus parvulos opponit.

Secundò. Accedit, Christum ibi locutum fuisse de parvulis dumtaxat Judaeorum, ac aliorum fidelium, qui iustificati erant per Sacramentum Circumcisionis, aut remedium legis naturae; quippe Baptismus tunc necdum erat praecipit, sed consilij solum; ut ostendimus Sect. praecedenti conclus. 4. adeoque minime necessarius necessitate medij. Loquitur autem de parvulis, qui possent venire; igitur dudum erant nati, ac liberati ab originali.

Et dato, quod inter illos aliqui adhuc fuissent obnoxij damnationi; quid prohibet

dicere, per impositionem manuum Christi (Et cum i imposuisset eis manus, ibi inde v. 15.) damnationem primi peccati evasisse?

Præterquam, quod Scriptura illa explicari possit, & à multis ita explicetur, ut significet solum capacitatem parvulorum ad regnum caelorum consequendum, dummodo in eis regeneratione munderetur, quod generatione contraxerunt. D. Aug. l. 1. de Peccatorum meritis c. 19. *Sed forte hoc quidem non congruenter dicitur, quod parvulorum vitam laudaverit Dominus, dicens talem esse regnum caelorum, cum verax sit ille intellectus, quod humilitatis similitudinem in parva aetate posuerit.*

Obiiciunt Secundo; Gen. 17. ait Deus Abraham v. 7. *Et statuam pactum meum inter me & te, & inter semen tuum post te in regenerationibus suis fœdere sempiterno: ut sim Deus tuus, & seminis tui post te.* Ergo saltem filij fidelium, qui intelliguntur per semen Abraham, sunt Deo grati sine Baptismo.

Respondet negando consequentiam; vel enim locus ille intelligitur de filijs carnalibus Abraham, & tunc non est ad rem; quippe nihil aliud illis promittit, quam quod introducentur in terram Chanaan & contra inimicos à Deo defendentur, quousque mandata illius servaverint. Nam sequitur v. 8. *Daboq; tibi, & semini tuo terram peregrinationis tuae, omnem terram Chanaan in possessionem aeternam, erog; Deus eorum.*

Conditionem adjicit v. 9. *Et tu ergo custodias pactum meum, & semen tuum post te in generationibus suis.* Et quod illud quæso pactum? Hoc, inquit v. 10. *est pactum meum quod observabitis inter me & vos, & semen tuum post te. Circumcidetur ex vobis omne masculinum &c.* En præceptum Circumcisionis in remedium peccati originalis pro filijs carnalibus Abraham, cui in lege nova successit Baptismus.

Vel certè intelligitur locus iste de semine spirituali Abraham, id est, de fidelibus & iustis, ut videtur insinuari Heb. 11. v. 13. *Iuxta fidem defuncti sunt omnes isti (Abraham, Isaac, Jacob) non acceptis promissionibus, sed a longe eas aspicientes, & salutantes, & confitentes, quia peregrini & hospites sunt super terram.* Atque tunc mala est deductio; cum parvuli sine Baptismo in lege gratiae non censentur spirituale semine Abraham, sicut ante legem gratiae non censentur sine Circumcisione, aut alio remedio.

Enimvero teste Apostolo Rom. 9. v. 6. *7. & 8. Non omnes qui ex Israel sunt, & sunt Israelitae: neque qui semen sunt Abraham, omnes filij; sed in Isaac vocabitur tibi semen: id est, non qui filij*

R r 2

Item. Quædam enim erit mixtura.

Ex his colligitur Baptismi necessitas.

19. Quædam hæreticis impugnat primò. Matth. 19.

Respondetur primò.

Secundò.

20. Tertiò.

Ibidem.

Quartò.

S. Augusti.

21.

Impugnatur secundò.

Gen. 17.

Respondetur primò.

Ibidem.

22.

Respondetur secundò.

Hebr. 11.

Romen. 9.

CAVMI;

carnis, hi filij Dei; sed qui filij sunt promissionis, estimantur in semine.

Et qui illi? Certè non alij quàm spiritaliter regenerati, de quibus ibidem Apostolus v. 30. Apprehenderunt, inquit, iustitiam: iustitiam autem, quæ ex fide est, hoc est, Sacramento fidei, quod est Baptismus. Etenim parvulis baptizari est credere, imò & pœnitere, ut docet D. Aug. supra ibi: Si autem propterea rectè fideles vocantur (parvuli) quoniam fidem per verba gestantium quodammodo profitentur, cur non prius etiam pœnitentes habentur, cum per eorundem verba gestantium dia bolo, & huic saculo renuntiare monstrantur? Totum hoc in spe fit vi Sacramenti, & divinæ gratiæ, quam Dominus donavit Ecclesiæ. Et ibidem c. 27. Quis, inquit, nesciat credere esse infantibus baptizari, non credere autem non baptizari?

S. Aug. 8.

23. Impugnatur tertio ex Ap. 1. Cor. 7.

Respondetur.

Trident.

Roman. 9.

S. Aug. 8.

24.

Psalm. 50.

Epist. 2.

Obijciunt Tertio; Apostolus 1. Cor. 7. v. 14. filios fidelium vocat sanctos dicens: Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem, & sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem; alioquin filij vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt. Ergo filij fidelium Baptismus non est medium necessarium.

Respondeo negando consequentiam. Sanè oppositum consequentis videtur definire Trident. sess. 5. in decreto de peccato originali §. 4. his verbis: Si quis parvulos recentes ab utero matrum baptizandos negat, etiamsi fuerint à baptizatis parentibus orti &c. anathema sit.

Porò locus Apostoli planè est extrarem. Quis enim ambigat Jacob & Esau natos ex parentibus fidelibus & sanctis? Et tamen dicit Scriptura Rom. 9. v. 11. 12. & 13. Cum nondum nati fuissent, aut aliquid boni personalis egissent aut mali (ut secundum electionem prophetum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei: Quia maior serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autem odio habui.

Et quid oderat in Esau (querit D. Aug. Epist. 105.) anequam fecisset aliquid mali, nisi originale peccatum? Non enim (inquit idem Sanctus lib. 1. ad Simpl. q. 2.) Deus odit Esau hominem, sed odit Deus Esau peccatorem.

Regius quoque Propheta David filius erat viri fidelis, & tamen de seipso humiliter confitetur Psalm. 50. v. 7. Ecce in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.

Et ideo exclamat Apostolus ad Ephes. c. 2. v. 3. Eramus & nos natura filij iræ sicut & ceteri. An forte, quia credidit se & ceteros natos ex parentibus infidelibus? Nonne de seipso testatur Galat. 1. v. 14.

Proficiebam in Iudaismo supra multos coetaneos Gal. 1. meos in genere meo abundantius emulatores existens parentum meorum traditionum?

Quomodo ergo natura filius iræ, si illi filij sancti sunt vera sanctitate, quorum unus saltem parens est fidelis? Aut quomodo vir infidelis sanctus per mulierem fidelem, cum vera sanctitas & iustitia repugnent infidelitati? Nonne scriptum est: Iesus ex fide vivit ad Heb. 10. v. 38. Et: Sine fide impossibile est placere Deo. Heb. 11. v. 6.?

Indubiè, etiam secundum illos hæreticos, qui soli fidei tribuunt justificationem, Scriptura allegata ex 1. Cor. 7. nequaquam potest intelligi de vera & immediata sanctificatione viri infidelis per mulierem fidelem, & mulieris infidelis per virum fidelem.

Et magis dignos existimabimus filios, quibus Apostolus attribuit veram internam iustitiam propter fidem unius parentis, quasi hoc ipso, quò ex uno fidei parente nascuntur, sancti & iusti sint non indigentes lavacro regenerationis? Profectò nec ratio nec auctoritas cogit. Etenim de hoc lavacro universaliter pronuntiat idem Apost. ad Titum 3. v. 5. Non ex operibus iustitia, quæ fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit per lavacrum regenerationis & renovationis spiritus sancti &c.

Quis igitur erit verus sensus illius Scripturæ? Inter varias huius loci expositiones, quæ videri possunt apud Valsq. disp. 149. c. 2. probabilissima videtur illa D. August. quam habet lib. 3. de peccat. merit. & remiss. c. 12. & ipsissimis eius verbis hic subijcio: Proinde quod ait Apostolus cum infideles moneret, ut se ab infidelibus coniugiis non disjungerent; sanctificatus est enim vir infidelis in uxore, & sanctificata est mulier infidelis in fratre, alioquin filij vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt: aut sic est accipiendum; quemadmodum & nos alibi, & Pelagius cum eandem ad Corinthios Epistolam tractaret exposuit, quòd exempla iam præcesserant, & virorum, quos uxores, & parvulorum, ad quos faciendos Christianos, voluntas Christiana, etiam unius parentis, verteat: aut si, quod magis verba Apostoli videntur sonare, & quodammodo cogere, aliqua illic intelligenda est sanctificatio, quæ sanctificatio autem viri vel mulier infidelis in coniuge fidei, & quò sancti nascuntur filij fidelium; sive quia in matris utero mulieris, à concubitu conceptus, quicumque vir, vel semina id in loco dederat: nam hoc Ezechiel inter illa præcepta ponit, quæ non figuratè accepta sunt, sive propter aliam quam-

quamlibet, que ibi aperte proposita non est, ex ipsa necessitudine conjugiorum, atque filiorum sanctitatis asperginem, illud tamen sine dubitacione tenendum est, quæcumque illa sanctificatio sit, non valere ad Christianos faciendos, atque ad demittenda peccata, nisi Christiana & Ecclesiastica institutione, & Sacramentis efficiantur fideles.

Nam nec coniuges infideles, quamlibet sancti & iusti coniugibus bareant, ab iniquitate mundantur, que à regno Dei separatos in damnationem venire compellit, nec parvuli de quibuslibet sanctis iustisq; procreati, originalis peccati reatu absolvuntur, nisi in Christo fuerint baptizati, pro quibus tantò impensius loqui debemus, quanto pro seipsis minus possunt.

Ita sincerissimus Evangelij præco, verbi divini solidissimus interpres, veritatis & gratiæ fidelissimus assertor, Apostolicæ vitæ simul & doctrinæ diligentissimus custos Sanctus Augustinus, de quo hoc testimonium reliquit S. Vincentius Ferrerius: Quilibet Doctor est contentus ad probandum dictum suum, si potest habere unam auctoritatem Augustini. Et nos igitur hæc contenti sumus.

Ex qua utiq; discimus, vel Apostolum solum loqui de sanctitate aliqua extrinseca, sicut omnia alia, que junguntur rebus sacris aliquo modo sanctitate asperguntur, seu sancta reputantur, juxta illud Rom. 11. v. 16. Quod si delibatio sancta est, & massa: & si radix sancta, & rami. Ubi Apostolus Judæos, etsi tunc nequam & infideles, ostendit non debere contemni à Gentibus, sed potius amari & honorari propter sanctitatem radicis, Patriarcharum videlicet & Prophetarum, quam extrinsecè communicabant.

Unde scitè dixit Scotus 4. dist. 4. q. 3. d. 3. Fructus in quantum est aliquid arboris, sequitur conditionem arboris: tamen in quantum est aliquid in se, potest habere conditiones oppositas arbori in se: potest enim fructus esse mollis, & arbor dura. Sic in proposito, quia iustitia & iniustitia respicit personam in se, non ut communem vel divisam localiter, respectu alterius persona: & ideo iustitia vera & intrinseca potest competere proli, licet non matri, & e converso.

Aut Certè, si de intrinseca sanctificatione sit sermo, non in re, sed in spe probabili conversionis conjugis infidelis ratione consortij cum fidele, nec non Baptismi parvulorum, sanctæque educationis operâ partis fidelis. Quia verò hæc spes ex toto corrui: quoad conjugem, si fiat separatio, & pro magna parte quoad filios (natum quippe est fieri, quod pro-

les sequatur conjugem infidelem, maxime si sit vir) ideo Paulus separationem dissuadet: equidem subjungens v. 15. Quod si infidelis discedit, discedat fidelis.

Vnde enim, inquit v. 16. scis mulier, si virum salvum facies? aut unde scis vir, si mulierem salvam facies? Nisi utriusque sicut dixit Dominus, unumquemque sicut vocavit Deus, ita ambulet, & sicut in omnibus Ecclesijs doceo.

Hoc est, nisi cum eo permanens, juxta Dei voluntatem vivas, verbis & exemplis ad veram fidem commovendo & exhortando, ac tandem per Dei gratiam convertendo.

Concludo hunc discursum verbis D. Augusti supra: Nemo de hac te fallatur, & fallat. Omnes admit atque auferi iste sancta Scriptura sensus manifestus ambages. Quemadmodum ab origine trahitur mors in corpore mortis huius, sic ab origine tractum est & peccatum in hac carne peccati, propter quod sanandum, & propagine attrahitur, & voluntate auctum, atque ad ipsam carnem resuscitandam, medicus venit in similitudine carnis peccati, qui non est opus sanis, sed egrotantibus, nec venit vocare iustos, sed peccatores.

Sed quoniam omnia exordia parvulorum, totaque illa principia needum rationalis infantie sub arbitrio jacent voluntatis alienæ, nec ullo modo eis, nisi per alios consuli potest, ut supra diximus ex S. Profpero, si pupillis, inquit S. Aug. supra cap. 13. opem ferre precipimus, quanto magis pro ipsis laborare debemus, qui destitutiores & inferiores pupillis, etiam sub parentibus remanebunt, si eis Christi gratia denegabitur, quam per se ipsi flagitare non possunt? Et si mandavit Deus unicuique hominum de proximo suo Ecclesiastici 17. v. 12. quanto magis parentibus de filiis, Dominis ac Pastoribus de subditis? Dico itaque:

CONCLUSIO III.

In extrema necessitate tenetur quilibet parvulum baptizare jure naturali charitatis, etiam cum certo periculo vitæ, si sit probabilis spes eum juvandi, & mors mea non sit futura causa gravioris mali. In gravi necessitate cum jactura partis fortunarum; & si fue-

R r 3

1. Cor. 7.

27. Concluditur præcedens difficultas. S. August.

Idem

Ecclesi. 17.

S. Vincent. Ferrerius.

26. Ex quo discimus Apostolum loqui

Rom. 11.

De sanctificatione extrinseca.

Scotus.

Vel intrinseca in spe.